

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.755/2008/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (címe) felperesnek, a Dr. Gálóczy-Tömösváry Zsolt ügyvéd (4025 Debrecen, Piac u. 45-47. I/1.) által képviselt alperes neve (alperes címe szám alatti) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 9. P. 21 085/2008/5. sorszámu közbenső ítélete ellen az alperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

közbenső ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 15 000 (Tizenötezer) forint együttes első-és másodfokú perkiöltséget, és külön felhívásra térítsen meg az államnak 7 000 (Hétezer) forint kereseti és 7 000 (Hétezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes **H.** Önkormányzat Jegyzőjéhez 2005. augusztus 26-án birtokvédelmi kérelmet terjesztett elő az önkormányzat által végeztetett csatornatisztítási munkálatok során a külterületi kaszáló ingatlanára nagy tengelyterhelésű földmunkagépekkel történő ráhajítás miatt. Kérelmében 12 000 Ft kárigényt is megjelölt, továbbá a 2006. július 18-án megtartott birtokvédelmi tárgyaláson az eredeti állapot helyreállítását is kérte. A jegyző a felperes kérelméről a 2006. augusztus 17-én kelt 501-22/2006. számú határozatával döntött, melynek rendelkező részében a felperes kérelmének helyt adott, és kötelezte a **K** Kft. vállalkozót az okozott kár megtérítésére. Kötelezte a kft-t és alvállalkozóját, a **KÁ** Bt-t, hogy a jövőben tartózkodjon a birtoklás megzavarásától. A határozat indokolásából

megállapíthatóan a jegyző a felperes birtokvédelmi kérelme mellett csak a 12 000 Ft-os kárigényről határozott, az eredeti állapot helyreállítása iránti kérelemről nem döntött.

A felperes a határozat megváltoztatása iránt bírósághoz keresettel nem élt. A határozat végrehajtása megtörtént. Miután a végrehajtás az eredeti állapot helyreállítására nem terjedt ki, a felperes 2007. december 4-én előterjesztett keresetében az alperest közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén kérte kötelezni 45 000 Ft kártérítés megfizetésére, ami az eredeti állapot helyreállításának költségéből és kétévi terméskiesésből áll.

Az alperes jogalap hiányában kérte a kereset elutasítását. A keresetet összezszerűségében is vitatta.

Az elsőfokú bíróság a kereset jogalapjáról közbenső ítélettel döntött. Ebben megállapította, hogy a felperes közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti kereseti kérelmének jogalapja fennáll. Ítéletének indokolásában a jelen ügyben még alkalmazandó 1957. évi IV. törvény (Áe.) 42-43. §-ait felhívva rögzítette, hogy a jegyző súlyos eljárási hibát vétett, amikor a felperes eredeti állapot helyreállítása iránti kérelméről egyáltalán nem döntött, amely mulasztás a felróhatóságát megalapozó kirívó jogsértésnek minősül. A rendes jogorvoslat elmulasztására alapított alperesi védekezéssel szemben a PK. 43. számú állásfoglalás analóg alkalmazásával megállapította, hogy a birtokvédelmi eljárásban hozott határozattal szembeni bírói út nem minősül rendes jogorvoslatnak. Ennélfogva a felperesi igény érvényesítésnek a Ptk. 349. §-a (1) bekezdése szerinti általános és különös feltételei is adottak.

A közbenső ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, a felperes perköltségben marasztalása iránt az alperes élt fellebbezéssel. Álláspontja szerint a közigazgatási jogkörben okozott kár szükségképpen elemei nem állnak fenn, minthogy az ügyben az alperes jogellenes magatartást nem követett el, felróhatóság nem terheli és hiányzik az okozati összefüggés is a felperes állítólagos kára és a jegyző magatartása között. Fenntartotta a rendes jogorvoslat elmulasztására alapított védekezését is.

A felperes fellebbezési ellenkérelemmel nem élt.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróságnak a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség különös feltételeként szabályozott rendes jogorvoslat igénybevételének kérdésében elfoglalt jogi álláspontja helyes. Rendes jogorvoslat alatt ugyanis a nem jogerős közigazgatási határozat ellen közigazgatási úton igénybe vehető jogorvoslat, azaz a fellebbezés értendő. A jogerős közigazgatási határozattal szemben a bírósághoz benyújtható felülvizsgálati kérelem (Áe. 72. § (1) bekezdés, illetőleg Ket. 109. § (1) bekezdés) sem minősül rendes jogorvoslatnak, s különösen nem lehet az a birtokvédelmi kereset. Ennek lehetőségét nem is a közigazgatási eljárási törvény, hanem a Ptk. 191. §-ának (4) bekezdése és 192. §-ának (1) bekezdése teremti meg, mely rendelkezések szerint a jegyző határozata ellen államigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs. Aki a jegyző határozatát sérelmesnek tartja, a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a bíróságtól kérheti a határozat megváltoztatását. Bár a kereseti kérelem tárgya a jegyző határozatának megváltoztatása, a

Ptké. I. 28. § (2) bekezdése értelmében e per jellegét tekintve polgári jogi per, amelyben félként nem a közigazgatási szerv, hanem a birtoksértést elkövető szerepel. A jegyző is polgári jogviszonyban jár el, s a keresettel az eljárás a polgári jogi jogviszonyban folytatódik a bíróság előtt. Az eljárás tárgya valójában nem a jegyző eljárásának és határozatának felülvizsgálata, hanem a birtoklás kérdésének a jegyzői határozattól eltérő rendezése.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a kártérítési felelősségnek a Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott általános feltételei megítélésében nem osztotta, a kereset e feltételek hiánya miatt alaptalan. E törvényhely szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A kártérítési felelősség szükségképpen elemei tehát a jogellenesség, a kár, és a kettő közötti okozati összefüggés.

Amint arra korábban már utalás történt, a jegyző polgári jogi jogvitában jár el, eljárásának tartalmát, az általa hozható döntéseket is a Ptk. szabályozza.

A Ptk. 191. §-ának (1) bekezdése alapján a birtokától megfosztott vagy a birtoklásában megzavart egy éven belül kérheti a jegyzőtől az eredeti birtokállapot helyreállítását, a zavarás megszüntetését. A jegyző határozatának tartalma a birtokháborító magatartás jellegétől függ. Ha a birtokháborítást egyszeri, múlt cselekménnyel követték el, a jegyző a birtokháborítás elkövetését megállapítja és a birtoksértőt magatartásának megismétlésétől eltiltja.

Jelen esetben is ez történt. A csatornázási munkák során a munkagépek a felperes földjén közlekedtek, és ott barázdákat vágtak, a földet a termés mennyiségét, minőségét csökkentő mértékben tömörítették. Miután nem egy tartós birtoksértő állapotról kellett döntenie, a jegyző a határozatában a birtoksértő cégeket kötelezte, hogy „a jövőben a birtoklás megzavarásától tartózkodjanak”, azaz eltiltotta őket a birtokháborítás megismétlésétől.

A felperes által kért eredeti állapot helyreállítása alatt tartalma szerint nem a birtokállapot helyreállítása, hanem a birtokháborítással, mint jogellenes magatartással a földtulajdonában okozott kár helyreállítása értendő, ami a Ptk. 355. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés egyik módja.

A Ptk. 191. §-ának (3) bekezdése alapján pedig a jegyző határozatot hozhat - de arra nem köteles és nem is feltétlenül szükséges - a hasznok, károk és költségek kérdésében. Az e kérdésekben való döntés akkor várható el a jegyzőtől, ha ezek - mind a jogalap, mind az összekszerűség tekintetében - gyorsan tisztázhatók és bonyolultabb jogalkalmazási kérdés sem merül fel. A határozathozatal elmaradása semmiképpen nem minősül jogellenes mulasztásnak. Az Áe. csak a határozatnak a 43. § (1) bekezdése szerinti tartalmára alkalmazandó, mely követelményeknek a határozat megfelelt. Annak indoklásából egyértelmű, hogy a jegyző tényállást csak a birtokháborításra és a zöldkára állapított meg, és ezekről rendelkezett is.

A kifejtettek miatt az alperes jegyzőjének terhén kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes mulasztás nem állapítható meg.

Célszerűségi szempontból természetesen helyesebb lett volna, ha a jegyző határozatában kifejezetten is jelzi, hogy a felperes eredeti állapot helyreállítása iránti kérelmében nem döntött - ami egyébként a határozat tartalma alapján nyilvánvaló is -, s ezen igényét a károkozóval szemben a bíróságon érvényesítheti. Ennek elmaradása miatt azonban a felperest kár nem érte, az elévülési időn belül az igényérvényesítés lehetősége számára még adott, amiben a jegyzői határozat eddig sem akadályozta. Annak ugyanis, hogy a jegyző a felperes eme kérelméről nem határozott, egyértelmű következménye csak annyi, hogy igényét perben érvényesítheti a tényleges károkozóval szemben. A jegyzői magatartás és a felperest ért esetleges kár között tehát az okozati összefüggés is hiányzik.

A fentiek miatt a felperes keresetének jogalapja nem áll fenn, ezért az ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét jogalap hiányában elutasította.

A felperes pervesztessége következtében köteles a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a jogi képvisellel eljáró alperes javára perköltséget fizetni, melynek együttes összegét az első és másodfokú eljárásra kiterjedően az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet rendelkezéseit (3. § (2) bekezdés a) pont, (5) bekezdés) alkalmazva állapította meg.

A felperes köteles a per tárgyi illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján az államnak utólag megtéríteni az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 46. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított mértékben.

D e b r e c e n, 2009. február hó 10.

Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

